

ЧИТАННЯ МОВЧКИ

Прочитавши тексти, виконайте завдання.

***

Щойно в Мистецькому арсеналі (м. Київ) відкрилася велика виставка геніальної української художниці-примітивістки Марії Примаченко. За гештегом #примаченко в інстаграмі — сотні селфі на тлі казкових картин художниці. І відкритим для всіх залишається питання: як у наповненому кризами й війнами ХХ столітті художниця знайшла стільки яскравих барв?

Ми зібрали для вас кілька фактів про нелегке, проте сповнене великих і маленьких рукотворних див життя художниці.

Марія Оксентіївна і її постать оповиті химерними загадками й таємницями.

Примаченко чи Приймаченко? Свої картини художниця завжди підписувала як Примаченко. Однак вважається, що це зросійщена версія прізвища мисткині. В усіх державних нагородах її називають Приймаченко. Це прізвище ніби походить від слова «приймак», що означає син, чоловік. Сама художниця ніби іноді стверджувала, що в її селі здавна казали не «приймак», а «примак», тому Примаченко — це правильна версія. На цій же позиції стоїть і дослідник Микола Жулинський. Але також є думка, що використовувати «більш російську» версію художниця почала лише з 1937 року, після успіху на кількох великих виставках — повернулася додому й почала підписуватися «по-городському». А Лесь Танюк пригадує свою розмову з художницею: — То ви, Маріє Оксентіївно, Приймаченко чи Примаченко? — Приймаченко, — без вагань відповіла вона. — Приймаченки ми, з приймаків. Батька мого Оксентія Григоровича дід із бабою в приймаки взяли, усиновили. А записали потім по-російськи. Спортили.

У семирічному віці маленька Маруся тяжко захворіла. Діагноз невтішний — поліомієліт. У майбутньому все життя мисткиня переживатиме страшні болі, не одну операцію й практично на всіх фото буде з милицями. За спогадами сучасників, саме неможливість сповна працювати в полі з родиною дала дівчинці вдосталь вільного часу, і вона почала малювати.

Серйозно малювати Марія почала в сімнадцятирічному віці. Вона знайшла синюватий глей, яким розмалювала власну хату. Вчинок дівчини припав до душі всій околиці — незабаром її чекало перше замовлення.

За розмальовку хати сусідів Марія отримала винагороду — поросся. Згодом саме це поросся допомогло всій сім'ї вижити в голодні часи.

Приймаченко все життя малювала звірів, але ніколи не була в зоопарку. Їй порадили не відвідувати звіринців ще під час навчання в експериментальних майстернях при Київському музеї українського мистецтва. Щоб буцімто не зруйнувати її бурхливу уяву. Справжніх екзотичних тварин художниця вперше побачила лише в дуже дорослому віці — у цирку, куди її привіз видатний режисер Сергій Параджанов.

Марії Приймаченко пощастило пізнати щастя і в особистому житті. На жаль, воно було недовгим. Під час навчання в Києві вона знайомиться зі своїм односельцем, лейтенантом піхоти Василем Маринчуком. Закохані не встигли й побратися, як чоловіка призвали на фронт. Василь ще встиг отримати звістку про народження сина Федора й написати відповідь. Після цього зв'язок обірвався. Марія

Приймаченко так і не дізналася, де він похований. Художниці напередодні смерті коханого снівся дивний сон про сад, у якому все навпаки: коріння стирчить догори, а квіти ростуть у землю. Після загибелі Василя вона вишила скатертину чорними трояндами й накрила нею стіл. Довго по його смерті вона не брала до рук пензля...

Існує чутка, нібито Пабло Пікассо називав Марію геніальною, а її твори — прекрасними роботами. На жаль, ця історія не має жодних документальних підтверджень. Зв'язок із Пікассо відстежується тільки такий: журналістка Людмила Лисенко згадує, що якось привезла в село до Марії альбом із роботами Пікассо. Художниця оглянула його й сказала: «У нас в селі цього б не зрозуміли». За два роки до смерті Марії наснився сон, ніби вона в раю. Там був стіл із ватманом і фарбами — можна було малювати досхочу. Марія переповідала, що вона зраділа спочатку, а потім спитала: — А вихідні у вас є? — Немає. — То краще я на землі помалюю, сюди ще встигну (*Х. Мельник*).

I варіант

Завдання 1–12 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильну відповідь та обведіть кружечком букву, яка їй відповідає.

1. Цей текст написано

- А 1937 року
- Б після Другої світової війни
- В у другій половині ХХ ст.
- Г у наші дні (*1 бал*)

2. Доказом щодо написання *Примаченко* без «й» є такий факт:

- А художниця так підписувала свої картини
- Б Примаченко походить від «прийми»
- В про це вона розповіла Лесю Танюку
- Г батька Марії взяли в прийми (*1 бал*)

3. Синонімом до слова *мисткиня* є іменник

- А мати
- Б жінка
- В городянка
- Г художниця (*1 бал*)

4. Правильним є твердження

- А ще в дитинстві Марії наснився сон зі столом, ватманом і фарбами
- Б дивний сон про рай наснився Марії перед смертю чоловіка Василя
- В Марія вважала, що мистецтво Пікассо їй односельцям не зрозуміти
- Г через хворобу батьки не дозволяли Марії в дитинстві малювати (*1 бал*)

5. Протягом усього життя Марія Приймаченко малювала здебільшого

- А море
- Б дітей
- В страви
- Г тварин (*1 бал*)

6. Марії Приймаченко належать слова

- А «краще я на землі помалюю, сюди ще встигну»

- Б «пощастило пізнати щастя і в особистому житті»
- В «напередодні смерті коханого снівся дивний сон»
- Г «Василь ще встиг отримати звістку про народження сина» (1 бал)

7. Згідно із чутками *геніальною* Марію Приймаченко називав

- А син
- Б чоловік
- В художник
- Г дослідник (1 бал)

8. У тексті НЕМАЄ розповіді про

- А зв'язок Приймаченко з Пікассо
- Б винагороду за розмальовану хату
- В чоловіка й сина художниці
- Г навчання Марії в школі (1 бал)

9. Вижити в голодні роки родині Марії Приймаченко допомогло

- А визнання таланту художниці у світі
- Б зароблене розмальовуванням поросся
- В кохання до свого чоловіка Василя
- Г тонке відчуття краси природи (1 бал)

10. Ім'я дослідника Жулинського згадано у зв'язку із

- А походженням прізвища мисткині
- Б щастям в особистому житті Марії
- В творчою манерою Приймаченко
- Г хворобою всього життя Марії (1 бал)

11. Гештеги в тексті згадано у зв'язку з

- А листом Василя із фронту
- Б художником Пабло Пікассо
- В кількома великими виставками
- Г виставкою в Мистецькому арсеналі (1 бал)

12. Текст написано в стилі

- А публіцистичному
- Б художньому
- В розмовному
- Г науковому (1 бал)